

Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

Έως σήμερα, υπήρξαν έξι πολυετή δημοσιονομικά πλαίσια (ΠΔΠ), μεταξύ άλλων για την περίοδο 2021-2027. Η Συνθήκη της Λισαβόνας μετέτρεψε το ΠΔΠ από διοργανική συμφωνία σε κανονισμό. Το ΠΔΠ, το οποίο θεσπίζεται για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών, έχει στόχο να διασφαλίζει ότι οι δαπάνες της ΕΕ εξελίσσονται ομαλά και εντός των ορίων των ιδίων πόρων της. Καθορίζει τις διατάξεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ. Ο κανονισμός για το ΠΔΠ καθορίζει ανώτατα όρια δαπανών για ευρείες κατηγορίες δαπανών, τα αποκαλούμενα κονδύλια. Μετά τις από 2ας Μαΐου 2018 αρχικές προτάσεις της και στον απόηχο της έξαρσης COVID-19, η Επιτροπή πρότεινε, στις 27 Μαΐου 2020, σχέδιο ανάκαμψης (NextGenerationEU) που περιλάμβανε αναθεωρημένες προτάσεις για το ΠΔΠ 2021-2027 και τους ίδιους πόρους, καθώς και τη δημιουργία ενός μέσου ανάκαμψης ύψους 750 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τιμές του 2018). Η δέσμη εγκρίθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2020 σε συνέχεια διοργανικών διαπραγματεύσεων. Η επανεξέταση της λειτουργίας του ΠΔΠ και, κατά περίπτωση, οι προτάσεις αναθεώρησης αναμένεται να υποβληθούν έως την 1η Ιανουαρίου 2024, προθεσμία που το Κοινοβούλιο ζήτησε να επισπευσθεί.

Νομική βάση

- Άρθρο 312 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- [κανονισμός \(ΕΕ, Ευρατόμ\) 2020/2093 του Συμβουλίου](#), της 17ης Δεκεμβρίου 2020, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2021-έως 2027·
- [κανονισμός \(ΕΕ\) 2020/2094 του Συμβουλίου](#), της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19·
- [διοργανική συμφωνία, της 16ης Δεκεμβρίου 2020](#), μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων.

Ιστορικό

Κατά τη δεκαετία του 1980 αναπτύχθηκε συγκρουσιακό κλίμα στις σχέσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων λόγω μιας αυξανόμενης αναντιστοιχίας ανάμεσα στους διαθέσιμους πόρους και τις πραγματικές δημοσιονομικές ανάγκες. Η έννοια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου αναπτύχθηκε προκειμένου να αμβλυθεί η διαμάχη, να ενισχυθεί η δημοσιονομική πειθαρχία και να βελτιωθεί η εκτέλεση μέσω καλύτερου σχεδιασμού. Η πρώτη διοργανική συμφωνία για τον σκοπό αυτόν συνήφθη το 1988. Περιλάμβανε τις δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 1988-1992, γνωστές ως δέσμη Delors I, οι οποίες είχαν στόχο να παράσχουν τους αναγκαίους πόρους για τη δημοσιονομική υλοποίηση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης. Στις 29 Οκτωβρίου 1993 συνήφθη νέα διοργανική συμφωνία και συμφωνήθηκαν οι δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 1993-1999 (δέσμη Delors II), πράγμα που επέτρεψε τον διπλασιασμό των κονδυλίων των διαρθρωτικών ταμείων και την αύξηση του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων (1.4.1). Η τρίτη διοργανική συμφωνία σχετικά με τις δημοσιονομικές προοπτικές για την περίοδο 2000-2006, γνωστή και ως Ατζέντα 2000, υπογράφηκε στις 6 Μαΐου 1999, ένας δε από τους κυριότερους στόχους της ήταν η διασφάλιση των αναγκαίων πόρων για τη χρηματοδότηση της διεύρυνσης. Η τέταρτη διοργανική συμφωνία, η οποία κάλυπτε την περίοδο 2007-2013, συνήφθη στις 17 Μαΐου 2006.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας μετέτρεψε το ΠΔΠ από διοργανική συμφωνία σε κανονισμό του Συμβουλίου, ο οποίος έπρεπε να εγκριθεί με ομοφωνία, υπόκειται δε στην έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο πλαίσιο ειδικής νομοθετικής διαδικασίας. Πέρα από τον καθορισμό των «ποσών των ανώτατων ετήσιων ορίων των πιστώσεων για αναλήψεις υποχρεώσεων ανά κατηγορία δαπανών και του ετήσιου ανώτατου ορίου των πιστώσεων για πληρωμές», το άρθρο 312 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) αναφέρει ότι το ΠΔΠ πρέπει επίσης να προβλέπει «οποιαδήποτε άλλη διάταξη απαιτείται για την ομαλή διεξαγωγή της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού».

Το πέμπτο ΠΔΠ, που καλύπτει την περίοδο 2014-2020, ήταν το πρώτο όπου σημειώθηκε μείωση των συνολικών ποσών σε πραγματικούς όρους. Μία από τις προϋποθέσεις του Κοινοβουλίου για την αποδοχή του ΠΔΠ ήταν επομένως να πραγματοποιηθεί υποχρεωτική ενδιάμεση αναθεώρηση, που θα του επέτρεπε να επαναξιολογήσει και να προσαρμόσει τις δημοσιονομικές ανάγκες στη διάρκεια της περιόδου του ΠΔΠ, εάν χρειαζόταν. Επίσης, η συμφωνία εξασφάλισε, μεταξύ άλλων, μεγαλύτερη ευελιξία ώστε να καταστούν δυνατές η πλήρης αξιοποίηση των προγραμματισμένων ποσών και η διαμόρφωση μιας εικόνας της πορείας προς ένα πραγματικό σύστημα ιδίων πόρων για την ΕΕ. Στις 20 Ιουνίου 2017 εγκρίθηκε αναθεωρημένο ΠΔΠ για την περίοδο 2014-2020, με πρόσθετη στήριξη για μέτρα σχετικά με τη μετανάστευση, την απασχόληση και την ανάπτυξη. Επίσης ενισχύθηκαν ο Μηχανισμός Ευελιξίας και το αποθεματικό επείγουσας βοήθειας, ώστε να μπορούν να μεταφερθούν περαιτέρω πόροι μεταξύ γραμμών του προϋπολογισμού και μεταξύ ετών, προκειμένου να είναι δυνατή η αντίδραση σε απρόβλεπτα γεγονότα και σε νέες προτεραιότητες.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027

Στις [2 Μαΐου 2018](#), η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις σχετικά με ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027. Η πρόταση της Επιτροπής ανερχόταν σε 1.134,6 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τιμές του 2018) σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, ποσό που συνιστά το 1,11 % του ΑΕΕ της ΕΕ των 27. Περιλάμβανε αυξήσεις για τη διαχείριση των συνόρων, τη μετανάστευση, την ασφάλεια, την άμυνα, την αναπτυξιακή συνεργασία, και την έρευνα, μεταξύ άλλων. Πρότεινε περικοπές, ειδικότερα για την πολιτική συνοχής και τη γεωργική πολιτική. Η συνολική αρχιτεκτονική επρόκειτο να εξορθολογιστεί (από 58 σε 37 προγράμματα δαπανών), η δε Επιτροπή πρότεινε ένα σύνολο ειδικών μέσων εκτός των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, για τη βελτίωση της ευελιξίας στην κατάρτιση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Προβλεπόταν, εξάλλου, να ενσωματωθεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ) στο ΠΔΠ. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης να εκσυγχρονιστεί το σκέλος των εσόδων, με την εισαγωγή διαφόρων νέων κατηγοριών ιδίων πόρων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψηφίσματα σχετικά με το ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027, στις [14 Μαρτίου](#) και στις [30 Μαΐου 2018](#). Στις [14 Νοεμβρίου 2018](#), το Κοινοβούλιο περιέγραψε περαιτέρω τη διαπραγματευτική εντολή του, μεταξύ άλλων με την τροποποίηση του σχεδίου κανονισμού για το ΠΔΠ και της προτεινόμενης διοργανικής συμφωνίας, και με την κατάρτιση πίνακα με αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία ανά τομέα και πρόγραμμα. Διευκρίνισε ότι το ανώτατο όριο του ΠΔΠ για τις αναλήψεις υποχρεώσεων θα πρέπει να αυξηθεί από 1,0 % (για την ΕΕ των 28) σε 1,3 % του ενωσιακού ΑΕΕ (για την ΕΕ των 27), ήτοι 1.324 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τιμές του 2018), που συνιστά αύξηση κατά 16,7 % σε σύγκριση με την πρόταση της Επιτροπής. Θα πρέπει να παραμείνουν αμετάβλητα σε πραγματικούς όρους τα κονδύλια για την κοινή γεωργική πολιτική και την πολιτική συνοχής, ενώ θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω διάφορες προτεραιότητες, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη», Erasmus+ και LIFE· θα πρέπει να δημιουργηθεί μια νέα «Εγγύηση για τα Παιδιά» (5,9 δισεκατομμύρια ευρώ) και ένα νέο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης (4,8 δισεκατομμύρια ευρώ)· θα πρέπει να υπερτετραπλασιαστεί (σε πάνω από 12 δισεκατομμύρια ευρώ) η χρηματοδότηση για τους αποκεντρωμένους οργανισμούς που ασχολούνται με τη διαχείριση της μετανάστευσης. Θα πρέπει η συνεισφορά του προϋπολογισμού της ΕΕ στην επίτευξη των στόχων για το κλίμα να οριστεί σε 25 % τουλάχιστον των δαπανών του ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027, να εφαρμοστεί στους σχετικούς τομείς πολιτικής και να αυξηθεί σε 30 % το αργότερο έως το 2027. Θα πρέπει να είναι υποχρεωτική η ενδιάμεση αναθεώρηση του ΠΔΠ.

Στις [30 Νοεμβρίου 2018](#) και στις [5 Δεκεμβρίου 2019](#), το Συμβούλιο δημοσίευσε σχέδιο «διαπραγματευτικού πλαισίου», το οποίο κάλυπτε επίσης οριζόντια και τομεακά ζητήματα που ενέπιπταν κανονικά στο πεδίο εφαρμογής των προγραμμάτων δαπανών τα οποία υπόκεινται στη συνήθη νομοθετική διαδικασία (κάτι που επικρίθηκε από το Κοινοβούλιο)^[1]. Το Συμβούλιο τάχθηκε υπέρ ενός ΠΔΠ συνολικού ύψους 1.087 δισεκατομμυρίων ευρώ σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, σε τιμές του 2018 (1,07 % του ΑΕΕ της ΕΕ των 27), ποσό πολύ χαμηλότερο από τις προσδοκίες του Κοινοβουλίου.

[1]Βλ., για παράδειγμα, τις παραγράφους 14-16 στο ψήφισμά του της 10ης Οκτωβρίου 2019.

Στις [10 Οκτωβρίου 2019](#) και στις [13 Μαΐου 2020](#), μετά τις ευρωπαϊκές εκλογές, το Κοινοβούλιο επικαιροποίησε την εντολή του και ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για σχέδιο έκτακτης ανάγκης για το ΠΔΠ, ώστε να υπάρχει δίκτυ ασφαλείας για την προστασία των δικαιούχων των προγραμμάτων της ΕΕ σε περίπτωση που χρειαστεί να παραταθεί το τρέχον ΠΔΠ, λαμβανομένης υπόψη της διαφωνίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Παράλληλα, στις [14 Ιανουαρίου 2020](#), η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για ένα Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης ως πρόσθετο στοιχείο της δέσμης προτάσεων για το ΠΔΠ στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Μετά την κρίση COVID-19 και τις σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις των αναγκαίων περιορισμών, η Επιτροπή δημοσίευσε, στις 27 και 28 Μαΐου 2020^[2], τροποποιημένες προτάσεις για ένα ΠΔΠ ύψους 1.100 δισεκατομμυρίων ευρώ και ένα πρόσθετο μέσο ανάκαμψης (NextGenerationEU/NGEU)^[3] αξίας 750 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τιμές του 2018), εκ των οποίων 500 δισεκατομμύρια EUR θα χορηγούνται υπό μορφή επιχορηγήσεων και 250 δισεκατομμύρια ευρώ ως δάνεια. Η δέσμη περιλάμβανε νομοθετικές προτάσεις για νέα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και αλλαγές σε ήδη υποβληθέντα προγράμματα του ΠΔΠ. Η χρηματοδότηση της πρόσθετης δέσμης προγραμματιζόταν να καλυφθεί με δανεισμό από τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή τροποποίησε επίσης την πρόταση απόφασης για τους ίδιους πόρους, ώστε να καταστεί δυνατός ο δανεισμός έως 750 δισεκατομμυρίων ευρώ. Τέλος, η δέσμη της Επιτροπής περιλάμβανε αύξηση κατά 11,5 δισεκατομμύρια ευρώ στο ανώτατο όριο των αναλήψεων υποχρεώσεων του ΠΔΠ 2014-2020 για το έτος 2020, προκειμένου να αρχίσει η κινητοποίηση της στήριξης πριν από το νέο ΠΔΠ.

Στις 21 Ιουλίου 2020, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα^[4] σχετικά με την προσπάθεια ανάκαμψης (NextGenerationEU), το ΠΔΠ 2021-2027 και τους ίδιους πόρους. Στο πλαίσιο της προσπάθειας ανάκαμψης εγκρίθηκαν 750 δισεκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2021-2023. Ωστόσο, η συνιστώσα επιχορηγήσεων μειώθηκε από 500 σε 390 δισεκατομμύρια ευρώ και η συνιστώσα δανεισμού αυξήθηκε από 250 σε 360 δισεκατομμύρια ευρώ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απέρριψε την προς τα άνω αναθεώρηση του ανώτατου ορίου του ΠΔΠ για το έτος 2020. Το συνολικό ανώτατο όριο για τις αναλήψεις υποχρεώσεων στο ΠΔΠ 2021-2027 ορίστηκε σε 1.074,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Επιπλέον, στα συμπεράσματα αναφέρθηκε η πρόθεση να θεσπιστεί καθεστώς αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού και του NGEU. Από την 1η Ιανουαρίου 2021, συμφωνήθηκε ένας νέος ίδιος πόρος με βάση τα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών, προγραμματίστηκε δε να καταβληθούν προσπάθειες για την εισαγωγή, στη διάρκεια του ΠΔΠ 2021-2027, άλλων ιδίων πόρων που θα χρησιμοποιηθούν για την έγκαιρη αποπληρωμή των δανείων στο πλαίσιο του NGEU. Η προτεινόμενη νομική βάση για το NGEU ήταν το άρθρο 122 ΣΛΕΕ, δυνάμει του οποίου η ΕΕ μπορεί να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κατάστασης, με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και χωρίς τη συμμετοχή του Κοινοβουλίου στη νομοθετική διαδικασία.

[2] Ο προϋπολογισμός της ΕΕ τροφοδοτεί το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη.

[3] Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19.

[4] Έκτακτη σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (17, 18, 19, 20 και 21 Ιουλίου 2020) – Συμπεράσματα.

Το Κοινοβούλιο αντέδρασε αμέσως στα συμπεράσματα αυτά εκδίδοντας ψήφισμα στις [23 Ιουλίου 2020](#), όπου χαρακτήρισε ιστορική κίνηση τη δημιουργία του μέσου ανάκαμψης, αλλά αποδοκίμασε τις περικοπές που πραγματοποιήθηκαν σε μελλοντοστραφή προγράμματα. Επέμεινε ότι, πέρα από τα ποσά που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, πρέπει να πραγματοποιηθούν στοχευμένες αυξήσεις για προγράμματα σχετικά με το κλίμα, την ψηφιακή μετάβαση, την υγεία, τη νεολαία, τον πολιτισμό, τις υποδομές, την έρευνα, τη διαχείριση των συνόρων και την αλληλεγγύη. Επανέλαβε ακόμη ότι δεν θα ενέκρινε το ΠΔΠ προτού επιτευχθεί συμφωνία όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του συστήματος ιδίων πόρων της ΕΕ, με στόχο να καλυφθούν τουλάχιστον οι δαπάνες που συνδέονται με το NGEU (κεφάλαιο και τόκος), ώστε να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και βιωσιμότητά του. Το Κοινοβούλιο ζήτησε επίσης, ως μέρος της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, να συμμετέχει πλήρως στο μέσο ανάκαμψης, σύμφωνα με την κοινοτική μέθοδο.

Οι τριμερείς συνομιλίες με τη συμμετοχή του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής ξεκίνησαν τον Αύγουστο του 2020 και ολοκληρώθηκαν στις 10 Νοεμβρίου 2020. Ο κανονισμός του Συμβουλίου για το ΠΔΠ 2021-2027 εκδόθηκε στις 17 Δεκεμβρίου, αφότου εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο.

Και τα 27 κράτη μέλη κύρωσαν την απόφαση για τους ίδιους πόρους έως τις 31 Μαΐου 2021, με αποτέλεσμα να είναι σε θέση η ΕΕ να αρχίσει να εκδίδει χρεωστικούς τίτλους στις κεφαλαιαγορές στο πλαίσιο του NGEU.

Την 1η Ιανουαρίου 2021, τέθηκε σε ισχύ ένας νέος [μηχανισμός για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου](#), μία ακόμη προϋπόθεση του Κοινοβουλίου για να δώσει την έγκρισή του.

Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΕΕ των 27) (εκατομμύρια ευρώ, τιμές του 2018)

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο 2021-2027
1. Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	19.712	19.666	19.133	18.633	18.518	18.646	18.473	132.781
2. Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	49.741	51.101	52.194	53.954	55.182	56.787	58.809	377.768
2α. Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή	45.411	45.951	46.493	47.130	47.770	48.414	49.066	330.235
2β. Ανθεκτικότητα και αξίες	4.330	5.150	5.701	6.824	7.412	8.373	9.743	47.533
3. Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	55.242	52.214	51.489	50.617	49.719	48.932	48.161	356.374
εκ των οποίων: δαπάνες σχετικές με την αγορά και άμεσες πληρωμές	38.564	38.115	37.604	36.983	36.373	35.772	35.183	258.594
4. Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων	2.324	2.811	3.164	3.282	3.672	3.682	3.736	22.671
5. Ασφάλεια και άμυνα	1.700	1.725	1.737	1.754	1.928	2.078	2.263	13.185
6. Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	15.309	15.522	14.789	14.056	13.323	12.592	12.828	98.419

7. Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	10.021	10.215	10.342	10.454	10.554	10.673	10.843	73.102
εκ των οποίων: διοικητικές δαπάνες των θεσμικών οργάνων	7.742	7.878	7.945	7.997	8.025	8.077	8.188	55.852
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΝΑΛΗΨΕΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	154.049	153.254	152.848	152.750	152.896	153.390	155.113	1.074.300
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	156.557	154.822	149.936	149.936	149.936	149.936	149.936	1.061.058

Η πολιτική συμφωνία καλύπτει όχι μόνο το ΠΔΠ 2021-2027, αλλά και το μελλοντικό σύστημα ιδίων πόρων και συνοδευτικά μέτρα για το νέο [μέσο ανάκαμψης](#) NGEU. Πέραν από τον [κανονισμό για το ΠΔΠ της 17ης Δεκεμβρίου 2020](#), ο συμβιβασμός αντικατοπτρίζεται σε [διοργανική συμφωνία \(ΔΣ\)](#) και σε σειρά [κοινών δηλώσεων](#).

Ειδικότερα, το Κοινοβούλιο κατόρθωσε να εξασφαλίσει:

- 15 δισεκατομμύρια ευρώ επιπλέον σε σύγκριση με την πρόταση του Ιουλίου του 2020, ποσό το οποίο προορίζεται για εμβληματικά προγράμματα: «Ορίζων Ευρώπη», Erasmus+, EU4Health, InvestEU, Ταμείο Διαχείρισης των Συνόρων, Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ), ανθρωπιστική βοήθεια, Δικαιώματα και αξίες, Δημιουργική Ευρώπη·
- έναν νομικά δεσμευτικό χάρτη πορείας για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων της ΕΕ·
- τη σταδιακή αύξηση του συνολικού ανώτατου ορίου για το ΠΔΠ 2021-2027 από 1.074,3 σε 1.085,3 δισεκατομμύρια ευρώ σε τιμές του 2018 (όπως εξηγείται κατωτέρω)·
- 1 δισεκατομμύριο ευρώ επιπλέον για τον Μηχανισμό Ευελιξίας·
- ένα νέο διαδικαστικό βήμα («διαδικασία δημοσιονομικού ελέγχου») για τη δημιουργία μηχανισμών αντιμετώπισης μελλοντικών κρίσεων δυνάμει του άρθρου 122 ΣΛΕΕ, με δυνητικές σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις·
- τη συμμετοχή του Κοινοβουλίου στη χρήση των εξωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό (ΕΕΕΠ) του NGEU, τη γενική επαναξιολόγηση των ΕΕΕΠ και των δανειοληπτικών και δανειοδοτικών πράξεων κατά την επόμενη αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού, και τις ρυθμίσεις για τη συνεργασία στις μελλοντικές διαπραγματεύσεις για το ΠΔΠ·
- μια βελτιωμένη μεθοδολογία παρακολούθησης του κλίματος, για την επίτευξη του στόχου να αφιερώνεται τουλάχιστον το 30 % των δαπανών του ΠΔΠ/NGEU στη στήριξη των κλιματικών επιδιώξεων^[5]·
- έναν νέο ετήσιο στόχο για τη βιοποικιλότητα (7,5 % το 2024 και 10 % το 2026 και το 2027), και τον σχεδιασμό μεθοδολογίας για τον υπολογισμό των δαπανών που αφορούν την ισότητα των φύλων·

[5] Στις 21 Ιουνίου 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε την προσέγγισή της όσον αφορά την ενσωμάτωση της διάστασης του κλίματος στο ΠΔΠ 2021-2027 και στο NGEU σε [έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της](#).

- τη μεταρρύθμιση της συλλογής, της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των δεδομένων σχετικά με τους δικαιούχους, με σκοπό την καλύτερη προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών του NGEU.

Στις άλλες συνιστώσες του ΠΔΠ 2021-2027 που αντιστοιχούν στις προτεραιότητες του Κοινοβουλίου συγκαταλέγονται:

- η ενσωμάτωση του ΕΤΑ στον προϋπολογισμό της ΕΕ·
- συνολικά επίπεδα χρηματοδότησης για τη γεωργία και τη συνοχή, μεγέθους συγκρίσιμου με εκείνο της περιόδου 2014-2020·
- η θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Η κύρια πηγή για τις αυξήσεις (11 δισεκατομμύρια ευρώ) προέρχεται από έναν νέο μηχανισμό ο οποίος συνδέεται με τα πρόστιμα που εισπράττονται από την Ένωση, με αποτέλεσμα την αυτόματη χορήγηση πρόσθετων κονδυλίων στα οικεία προγράμματα κατά την περίοδο 2022-2027. Επομένως, το συνολικό ανώτατο όριο του επταετούς ΠΔΠ θα ανέλθει σταδιακά σε 1.085,3 δισεκατομμύρια ευρώ σε τιμές του 2018, δηλαδή 2 δισεκατομμύρια ευρώ επιπλέον, σε πραγματικές τιμές, από το ισοδύναμο ανώτατο όριο του ΠΔΠ 2014-2020 (1.083,3 δισεκατομμύρια ευρώ σε τιμές του 2018, εξαιρουμένου του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά συμπεριλαμβανομένου του ΕΤΑ). Περαιτέρω συμπληρωματικές ενισχύσεις (2,5 δισεκατομμύρια ευρώ) προέρχονται από τα περιθώρια που παραμένουν αδιάθετα εντός των ανώτατων ορίων που καθορίζονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Ποσό 1 δισεκατομμυρίου ευρώ προέρχεται από επανεισροές από την Επενδυτική Διευκόλυνση ΑΚΕ (ΕΤΑ), προς όφελος του ΜΓΑΔΣ. Ποσό 0,5 δισεκατομμυρίου ευρώ προέρχεται από αποδεσμευμένες πιστώσεις στον τομέα της έρευνας, προς όφελος του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» (άρθρο 15 παράγραφος 3 του δημοσιονομικού κανονισμού).

Δυνάμει της ΔΣ, οι αποπληρωμές και οι τόκοι των οφειλών ανάκτησης πρέπει να χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ στο πλαίσιο των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ για την περίοδο 2021-2027, «μεταξύ άλλων με επαρκή έσοδα από νέους ιδίους πόρους που θα εισαχθούν μετά το 2021». Τούτο δεν προδικάζει τον τρόπο με τον οποίον θα αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό στα μελλοντικά ΠΔΠ, από το 2028 και μετά, ρητός στόχος δε είναι η διατήρηση των προγραμμάτων και των ταμείων της ΕΕ.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 η Επιτροπή πρότεινε νέους ιδίους πόρους και στοχευμένη τροποποίηση του κανονισμού για το ΠΔΠ. Το Κοινοβούλιο ενέκρινε προσωρινό ψήφισμα σχετικά με την τροποποίηση αυτή στις [13 Σεπτεμβρίου 2022](#). Η τροποποίηση αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη θέσπιση νέου μηχανισμού που θα καταστήσει δυνατή την αυτόματη αύξηση των ανώτατων ορίων από το 2025, ώστε να εγγράφονται τυχόν πρόσθετα έσοδα που προκύπτουν από νέους ιδίους πόρους για την πρόωρη αποπληρωμή του χρέους του NGEU.

Η Επιτροπή δήλωσε ότι θα παρουσιάσει επανεξέταση της λειτουργίας του ΠΔΠ έως την 1η Ιανουαρίου 2024^[6] και, κατά περίπτωση, προτάσεις αναθεώρησης. Στην [ανακοίνωσή της, της 18ης Μαΐου 2022, σχετικά με την αρωγή και ανασυγκρότηση της Ουκρανίας](#), ανέφερε ότι «οι απρόβλεπτες ανάγκες που δημιουργήθηκαν από τον

---

[6] Τούτο επιβεβαιώθηκε στην [από 14ης Σεπτεμβρίου 2022 επιστολή προθέσεων για την κατάσταση της Ένωσης το 2022](#), την οποία απηύθυνε η Επιτροπή στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

πόλεμο στην Ευρώπη υπερβαίνουν κατά πολύ τα μέσα που διατίθενται στο τρέχον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο».

Ο [κανονισμός \(ΕΕ, Ευρατόμ\) 2022/2496 του Συμβουλίου](#) τροποποίησε το ΠΔΠ ως μέρος δέσμης που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο στις [24 Νοεμβρίου 2022](#), με διαδικασία επείγοντος. Επεκτείνει τη δημοσιονομική κάλυψη που ισχύει επί του παρόντος για τα δάνεια προς τα κράτη μέλη στα δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς την Ουκρανία, για τα έτη 2023 και 2024: σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης, τα αναγκαία ποσά θα κινητοποιηθούν πάνω από τα ανώτατα όρια του ΠΔΠ, έως το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων (από το περιθώριο). Το 2023, πρόκειται να χορηγηθεί μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή στην Ουκρανία συνολικού ύψους 18 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Στις [19 Μαΐου 2022](#), το Κοινοβούλιο ζήτησε νομοθετική πρόταση για την πλήρη αναθεώρηση του ΠΔΠ το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως το πρώτο τρίμηνο του 2023. Για τη διαμόρφωση του θεματολογίου, στις 15 Δεκεμβρίου 2022 το Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα [σχετικά με την αναβάθμιση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027: ένας ανθεκτικός προϋπολογισμός της ΕΕ, κατάλληλος για νέες προκλήσεις](#), όπου καθορίζονται τα βασικά αιτήματά του:

- επαρκής ευελιξία και ικανότητα αντιμετώπισης κρίσεων,
- πρόσθετοι πόροι για τη χρηματοδότηση νέων πολιτικών φιλοδοξιών ή την κάλυψη της υφιστάμενης υποχρηματοδότησης,
- τοποθέτηση της αποπληρωμής του χρέους του NGEU πάνω από τα ανώτατα όρια δαπανών, ώστε να μειωθούν οι πιέσεις από την αύξηση των επιτοκίων, να διαφυλαχθούν τα προγράμματα και να δημιουργηθεί περιθώριο για να ανταποκρίνεται ο προϋπολογισμός όπου χρειάζεται.

Για περισσότερες πληροφορίες επί του θέματος, επισκεφθείτε τον ιστότοπο της [Επιτροπής Προϋπολογισμών](#).

Alix Delasnerie
04/2023

